

Määräysluonnoksen kohta	Mahdollinen muutosehdotus perusteluineen tai muu huomio
OPS M2-9, 5.4.4 Määräysluonnos Matkustajan kuljetusta varten liitimen ohjaajalla on oltava LAPL-lupakirjaan vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen³ liitteessä IV (Osa MED) säädetään, tai hänen on osoitettava lääkärintodistuksella täyttävänsä ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveystaamimukset.	Ensisijainen ehdotus määräysmuotoiluksi (kaikki liidinluokat) Matkustajan kuljetusta varten liitimen ohjaajan on ennen toiminnan aloittamista ja säännöllisesti sen aikana arvioitava oma terveydentilansa ja annettava kirjallinen omaehtoinen terveydentilavakuutus siitä, että hän täyttää ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetty ryhmän 1 ajokorttilupaa koskevat terveystaamimukset. Epäselvissä tapauksissa ohjaajan on osoitettava lääkärintodistuksella, että terveystaamimukset täyttyvät. Toissijainen ehdotus määräysmuotoilu, jos terveydentilavaatimuksia kiristetään nykyisestä A-ryhmän liitimillä (moottoroidut tandemliitimet) matkustajan kuljetusta varten liitimen ohjaajalla on oltava LAPL-lupakirjaan vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen³ liitteessä IV (Osa MED) säädetään, tai hänen on osoitettava lääkärintodistuksella täyttävänsä ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveystaamimukset. B-ryhmän tandemliitimillä (riippu- ja varjoliitimet) matkustajan kuljetusta varten riittää kohdassa "Ensisijainen ehdotus määräysmuotoiluksi " esitetty omaehtoinen terveydentilavakuutus, joka perustuu ajokorttilain ryhmän 1 vaatimuksiin. Perustelut (kooste, laajemmin kuvattu lausuntoasiakirjassa) Tandemliitimet suunnitellaan turvallisuus edellä; ne ovat yksipaikkaisia korkean suoritus-tason liitimiä vakaampia, hitaampia ja helpommin käsiteltäviä. B-ryhmän kevyet tandemliitimet (riippu- tai varjoliidin) ovat painopiste- ja/tai jarruohjattuja, palaavat ohjaamattomina vakaaseen lentotilaan ja etenevät hitaasti trimminopeudella (tyypillisesti

	36–38 km/h, vajoama 1,0–2,0 m/s, sakkausnopeus noin 20 km/h). Nämä ominaisuudet rajoittavat onnettomuuden energiaa ja vähentävät matkustajan vakavan loukkaantumisen riskiä myös poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa ohjaaja menettää toimintakykynsä. A-ryhmän 2-paikkaisella liitimellä (moottoroitu riippuliito- tai varjoliito-trike) riskitaso on korkeampi suuremman lentonopeuden ja massan vuoksi; jos terveydentilavaatimuksia kiristetään, on riskiperusteisesti perusteltua kohdentaa tiukemmat vaatimukset ensisijaisesti vain tähän luokkaan. Tilastollisen tarkastelun ja lajin pitkän historian perusteella ohjaajan toimintakyvyttömyys lennon aikana on erittäin harvinainen (arviolta yksi tapaus useissa sadoissa vuosissa Suomen harrastajamäärällä), eikä tällaisista tapauksista ole havaittavissa merkittävää turvallisuusongelmaa tandemtoiminnassa. Nykyinen I ryhmän ajokorttivaatimukseen perustuva omaehtoinen terveydentilavakuutus (sekä velvollisuus hakeutua lääkäriin terveydentilan muuttuessa) on osoittautunut kevyeksi, toimivaksi ja oikeassa suhteessa liidinjien riskiprofiiliin olevaksi ratkaisuksi. Laajamittainen siirtyminen LAPL- tai ryhmän 2 -tasoon lisäisi harrastajille kustannuksia ja hallinnollista taakkaa sekä heikentäisi tandemtoiminnan ja uusien harrastajien perehdyttämisen edellytyksiä ilman osoitettua, numeerisesti perusteltua lisäturvallisuushyötyä. Kansainvälisen ilmaurheilujärjestön FAI (Fédération Aéronautique Internationale) CIMA:n (Micro-light and Paramotor Commission) 21.2.2026 tekemän tiedustelun mukaan terveydentilavakuutus on käytössä varjoliitimien ohjaajilla Etelä-Afrikassa, Englannissa ja Suomessa. Terveydentilavaatimusta ei ole lainkaan varjoliitimien ohjaajille Saksassa, Ruotsissa, Espanjassa ja Yhdysvalloissa, jotka ovat kaikki varjoliidon harrastajamääriltään suuria maita.
OPS M2-9, 5.5.3 Määräysluonnos Kaupallista matkustajan kuljetus-	Ensisijainen ehdotus määräysmuotoiluksi (kaikki liidinluokat) Kaupallista matkustajan kuljetusta varten liitimen ohjaajan on ennen toiminnan aloittamista ja säännöllisesti sen aikana arvioitava oma terveydentilansa ja annettava kirjallinen omaehtoinen terveydentilavakuutus siitä, että hän täyttää ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetyt ryhmän 1

ta varten liitimen ohjaajalla on oltava luokan 2 lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen liitteessä IV (Osa MED) säädetään, ja hänellä on oltava todistus hyväksytystä ensiapukoulutuksesta.	ajokorttilupaa koskevat terveystaamukset. Epäselvissä tapauksissa ohjaajan on osoitettava lääkärintodistuksella, että terveystaamukset täyttyvät. Liidinlajien kaupallisessa matkustajankuljetuksessa edellytetään selkeää kirjallista ohjeistusta hätä- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. Toissijainen ehdotus määräysmuotoiluksi, jos terveydentilavaatimuksia kiristetään nykyisestä Kaupallista matkustajan kuljetusta A-ryhmän 2-paikkaisella liitimellä varten ohjaajalla on oltava LAPL-lupakirjaan vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen liitteessä IV (Osa MED) säädetään tai lääkärintodistus siitä, että hän täyttää ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädettyt ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveystaamukset. Kaupallista matkustajan kuljetusta B-ryhmän tandemliitimellä varten riittää kohdassa ”Ensijainen ehdotus määräysmuotoiluksi ” tarkoitettu omaehtoinen terveydentilavakuutus, joka perustuu ajokorttilain ryhmän 1 vaatimuksiin. Liidinlajien kaupallisessa matkustajankuljetuksessa edellytetään selkeää kirjallista ohjeistusta hätä- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. Perustelut (kooste, laajemmin kuvattu lausuntoasiakirjassa) B-ryhmän tandemliitimet ovat teknisiltä ominaisuuksiltaan rauhallisia, aerodynaamisesti vakaita ja hitaasti vajoavia; ne palautuvat ohjaamattomana vakaaseen lentotilaan ja niiden energia- ja nopeustasot ovat olennaisesti pienemmät kuin useimmissa muissa kaupallisen henkilöliikenteen muodoissa. Tämä rajoittaa matkustajalle aiheutuvaa riskiä myös poikkeustilanteissa. A-ryhmän 2-paikkaisissa liitimissä (moottoroidut trike-tyyppiset ratkaisut) suurempi massa ja suuremmat nopeudet korottavat riskitasoa. Mikäli kaupalliseen toimintaan katsotaan välttämättömäksi lisätä terveydentilavaatimuksia, on perusteltua kohdentaa tiukemmat vaatimukset A-luokkaan. Nykyinen harrasteilmailussa käytössä oleva I ryhmän ajokorttivaatimukseen perustuva omaehtoinen terveydentilavakuutus on toiminut hyvin myös tandem- ja koulutustoiminnassa; ohjaajan täy-
---	--

	dellinen toimintakyvyttömyys on äärimmäisen harvinainen eikä siitä ole tunnistettu merkittävää turvallisuusongelmaa. Laajasti pakollinen luokan 2 lääkärintodistus ja kertaluonteinen ensiapukurssi aiheuttaisivat ohjaajille toistuvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa, mikä voi vähentää kokeneiden kaupallisten ohjaajien määrää ja siten heikentää sekä palvelutarjontaa että uusien harrastajien sisääntuloa lajiin, ilman että vastaava turvallisuushyöty on osoitettu tilastollisesti tai kvantitatiivisella riskianalyysillä. Ensiavun osalta turvallisuutta lisää todennäköisemmin selkeä, kenttä- ja kerhotasolla toteutettu ohjeistus ja harjoittelu hätätilanteissa toimimisesta sekä nopea hälytyskyky ammattimaiselle pelastus- ja ensihoidolle kuin yksittäinen, kertaluonteinen kurssi.
OPS M2-9, 6.5 Määräysluonnos Lentokoulutusta 2-paikkaisella liitimellä voi antaa henkilö, joka täyttää edellä olevat vaatimukset, jolla on oikeus kuljettaa matkustajaa ja jolla on lentokokemusta ohjaajana koulutuksessa käytettävällä liidinryhmällä ja ohjaustavalla vähintään 100 tuntia, joista vähintään 70 lentotuntia liitimen päällikkönä. Lisäksi kouluttajalla on oltava LAPL-lupakirjaan vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen liitteessä IV (Osa MED) säädetään, tai hänen on osoitettava lääkärintodistuksella täyttävänsä	Ensisijainen ehdotus määräysmuotoiluksi (kaikki liidinluokat) Lentokoulutusta 2-paikkaisella liitimellä voi antaa henkilö, joka täyttää edellä olevat vaatimukset, jolla on oikeus kuljettaa matkustajaa ja jolla on lentokokemusta ohjaajana koulutuksessa käytettävällä liidinryhmällä ja ohjaustavalla vähintään 100 tuntia, joista vähintään 70 lentotuntia liitimen päällikkönä. Lisäksi kouluttajan on ennen koulutustoiminnan aloittamista ja säännöllisesti sen aikana arvioitava oma terveydentilansa ja annettava kirjallinen omaehtoinen terveydentilavakuutus siitä, että hän täyttää ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetyt ryhmän 1 ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset. Epäselvissä tapauksissa kouluttajan on osoitettava lääkärintodistuksella, että terveysvaatimukset täyttyvät. Toissijainen ehdotus määräysmuotoiluksi, jos terveydentilavaatimuksia kiristetään nykyisestä Lentokoulutusta 2-paikkaisella A-ryhmän liitimellä voi antaa henkilö, joka täyttää edellä mainitut kokemus- ja matkustajankuljetusoikeutta koskevat vaatimukset ja jolla on LAPL-lupakirjaan vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus, siten kuin lentomiestöasetuksen liitteessä IV (Osa MED) säädetään, tai hänen on osoitettava lääkärintodistuksella täyttävänsä ajokorttilain 18 §:ssä

ajokorttilain 18 §:ssä säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset.	säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset. Lentokoulutusta B-ryhmän tandemliitimellä voi antaa henkilö, joka täyttää edellä mainitut kokemus- ja matkustajankuljetusoikeutta koskevat vaatimukset ja jonka terveydentilavaatimukset täyttyvät kohdassa ”Ensisijainen ehdotus määräysmuotoiluksi ” tarkoitetun omaehtoisen terveydentilavakuutuksen mukaisesti. Perustelut (kooste, laajemmin kuvattu lausuntoasiakirjassa) Kouluttaja käyttää samaa kalustoa ja toimintaympäristöä kuin tandem-ohjaaja, joten terveydentilavaatimusten tulisi olla riskiperusteisesti yhdenmukaiset matkustajankuljetuksen vaatimusten kanssa. B-ryhmän tandemliitinten (riippu- ja varjoliitimet) ominaisuudet – hidas trimminopeus, pieni vajoma, matala sakkausnopeus ja ohjaamattomana vakautuva lentotila – rajaavat oppilaalle ja sivullisille aiheutuvaa riskiä myös tilanteessa, jossa kouluttajan toimintakyky heikkenisi äkillisesti. A-ryhmän liitimien suurempi massa ja suuremmat nopeudet nostavat riskitasoa; jos terveydentilavaatimuksia kiristetään, on perusteltua kohdentaa tiukemmat vaatimukset A-ryhmän kouluttajiin, ei kaikkiin liidinluokkiin. Korkea kokemusvaatimus (vähintään 100 h, joista 70 h liitimen päällikkönä) on koulutuksen turvallisuuden kannalta keskeinen tekijä ja vähentää oppilaalle olennaisimpia riskejä; tämän päälle asetettava yleinen LAPL/ryhmä 2 -vaatimus kaikille liidinluokille ei ole suhteessa osoitettuun riskitasoon. Nykyinen I ryhmän ajokorttivaatimukseen perustuva omaehtoinen terveydentilavakuutus (ja velvollisuus hakeutua lääkärintarkastukseen terveydentilan muuttuessa) on osoittanut toimivuutensa myös koulutustoiminnassa; laajasta, kaikille luokille asetetusta LAPL/ryhmä 2 -vaatimuksesta aiheutuvat kustannukset ja hallinnollinen taakka uhkaisivat kokeneiden kouluttajien määrää ja siten koulutustarjonnan ja lajin jatkuvuuden edellytyksiä.
---	---

OPS M2-9, 5.6.3 Määräysluonnos Ohjaajan on pidettävä lennolla mukana kuvallinen henkilöllisyystodistus ja pyydettyä esitettävä se Liikenne- ja viestintävirastolle. Koulutustodistuksia, lääketieteellistä kelpoisuustodistusta tai lääkärintodistusta sekä ja lennolla mukana, mutta ne on pyydettyä esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston tarkastettaviksi.	Kohdan uudelleen muotoilu ” lääketieteellistä kelpoisuustodistusta tai lääkärintodistusta” osalta, riippuen päätöksestä määräyksen lopullisista terveydentilavaatimuksista (ks. kommentit kohdissa 5.4.4, 5.3.3 ja 6.5).
---	---